

Formy ochrony przyrody w Nadleśnictwie Kaczory

Podstawowym zadaniem Polityki Ekologicznej Państwa jest ochrona różnorodności biologicznej przed skutkami niekontrolowanej antropopresji. Służy temu przede wszystkim ustanowienie obszarów prawnie chronionych. Obecnie około 30% terytorium Polski jest objęte różnymi formami ochrony (wg „Polityki Ekologicznej Państwa 2030”).

Na terenie Nadleśnictwa Kaczory znajdują się następujące formy ochrony przyrody:

I. Rezerwaty przyrody:

Rezerwatem przyrody można nazwać naturalne obszary lub prawie niezmienione obszary oraz siedliska i ostoje, które odznaczają się szczególnymi walorami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub krajobrazowymi. Na terenie nadleśnictwa znajdują się dwa rezerwaty:

A) **„Torfowisko Kaczory”** – został utworzony na podstawie Zarządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 13 czerwca 1994 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. Nr 35 poz. 301), w drodze aktu prawa miejscowego wydano Rozporządzenie nr 24/07 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 24 września 2007 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Torfowisko Kaczory".

Rezerwat znajduje się w województwie wielkopolskim, powiecie pilskim, gminie Kaczory, na terenie Leśnictwa Radacznica (oddział 431). Jego łączna powierzchnia wynosi **32,77 ha** i w całości podlega ochronie czynnej.

Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest utrzymanie procesów ekologicznych zapewniających zachowanie dynamicznej równowagi ekosystemów torfowisk przejściowych, a także odtworzenie różnorodności biologicznej właściwej ekosystemom leśnym.

B) **„Zielona Góra”** – został utworzony na podstawie Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 4 listopada 1968 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. Nr 50 poz. 346). Rezerwat został powiększony do obecnych zarysów w roku 1989 na podstawie Zarządzenia Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych z dnia 10 maja 1989 r. zmieniającego zarządzenie w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (M.P. Nr 17 poz. 119). Aktualnym aktem prawnym jest Zarządzenie Nr 33/11 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 1 września 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Zielona Góra” (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2011 r., Nr 274, poz. 4380).

Rezerwat przyrody jest zlokalizowany w województwie wielkopolskim, powiecie pilskim, gminie Wyrzysk, na terenie Leśnictwa Zielonagóra (oddz. 167a, ~a, 168, 185, 186, 187). Jego łączna powierzchnia wynosi **96,09 ha**.

Celem ochrony jest zachowanie, ze względu naukowych i dydaktycznych, fragmentów różnych typów grądu środkowoeuropejskiego oraz płatu gleb o charakterze vertisoli.

Ochronie ścisłej podlega 12,22 ha terenu rezerwatu, pozostała część powierzchni (83,87 ha) podlega ochronie czynnej.

II. Obszary Chronionego Krajobrazu:

Są to wyróżniające się krajobrazy o zróżnicowanych ekosystemach, które są wartościowe ze względu na możliwość zaspokojenia potrzeb turystycznych oraz wypoczynkowych lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Na terenie Nadleśnictwa znajdują się następujące Obszary Chronionego Krajobrazu:

A) „Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy” – został powołany Rozporządzeniem nr 5/98 Wojewody Pilskiego z dnia 15 maja 1998 r. w sprawie ustanowienia obszarów chronionego krajobrazu w województwie pilskim (Dz. Urz. Woj. Pil. Nr 13, poz. 83).

Obszar położony jest na terenie gmin Okonek, Jastrowie, Lipka, Złotów, Tarnówka, Krajenka, Kaczory, Wałcz, Szydłowo, Tuczno, Mirosławiec i miasto Piła. Powierzchnia ogólna obszaru wynosi **95 502,81 ha**, w tym na gruntach nadleśnictwa **4 583,32 ha**.

B) „Dolina Łobżonki i Bory Kujańskie” – utworzono go na podstawie Rozporządzenia nr 5/98 Wojewody Pilskiego z dnia 15 maja 1998 r. w sprawie ustanowienia obszarów chronionego krajobrazu w województwie pilskim (Dz. Urz. Woj. Pil. Nr 13, poz. 83).

Według tego aktu, łączna powierzchnia wynosi **17 240,00 ha**, z czego **622,58 ha** leży na gruntach będących w zarządzie nadleśnictwa. Administracyjnie omawiany obszar leży na terenie gmin Lipka, Zakrzewo, Złotów, Łobżenica oraz Wyrzysk.

C) „Dolina Noteci” – został powołany na podstawie Rozporządzenia nr 5/98 Wojewody Pilskiego z dnia 15 maja 1998 r. w sprawie ustanowienia obszarów chronionego krajobrazu w województwie pilskim (Dz. Urz. Woj. Pil. Nr 13, poz. 83).

Aktualna powierzchnia obszaru wynosi **72 020,00 ha**, z czego **8 048,90 ha** jest położonych na gruntach zarządzanych przez nadleśnictwo. Całkowita

powierzchnia leży na terenie gmin Kaczory, Wyrzysk, Białośliwie, Ujście, Trzcianka, Czarnków, Lubasz, Budzyń, Chodzież, Margonin, Szamocin i miasto Piła.

III. Obszary Natura 2000

W ramach obszarów Natura 2000, na terenie nadleśnictwa wyznaczono Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków (OSO) oraz Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk (SOO), mające na celu ochronę populacji dziko występujących ptaków lub siedlisk przyrodniczych, a także gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty.

OBSZARY SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW:

A) PLB300001 Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego – obszar wyznaczono 05.11.2004 r. na mocy Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21.07.2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. Aktualnie obowiązującym aktem wyznaczającym obszar jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133).

Obszar obejmuje **32 672,10 ha** na terenie gmin Chodzież, Szamocin, Białośliwie, Kaczory, Miasteczko Krajeńskie, Ujście, Wyrzysk i Gołańcz. Powierzchnia będąca w zarządzie nadleśnictwa zlokalizowana jest w jego południowej części i wynosi **152,49 ha**.

B) PLB300012 Puszcza nad Gwdą – obszar wyznaczono w dniu 13.10.2007 r. na mocy Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 5.09.2007 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. Urz. 07.179.1275). Obecnie obowiązującym aktem wyznaczającym obszar jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133).

Obszar obejmuje **77 678,90 ha** powierzchni na terenie gmin Piła, Kaczory, Szydłowo, Ujście, Jastrowie, Krajenka, Tarnówka, Wysoka. W zachodniej części nadleśnictwa mieści się **8 314,14 ha** gruntów wchodzących w skład obszaru.

SPECJALNE OBSZARY OCHRONY SIEDLISK:

A) PLH300004 Dolina Noteci – obszar na terenie Nadleśnictwa Kaczory zajmuje powierzchnię **513,37 ha**.

B) PLH300040 Dolina Łobżonki – obszar na terenie Nadleśnictwa Kaczory zajmuje powierzchnię **439,49 ha**.

C) PLH300045 Ostoja Pilska – obszar na terenie Nadleśnictwa Kaczory zajmuje powierzchnię **737,10 ha**.

D) PLH300054 Struga Białośliwka – obszar na terenie Nadleśnictwa Kaczory zajmuje powierzchnię **228,19 ha**.

E) PLH300055 Dębowa Góra – obszar na terenie Nadleśnictwa Kaczory zajmuje powierzchnię **586,54 ha**.

IV. Użytki ekologiczne

Są to pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.

Leśnictwo	Nazwa użytku	Lokalizacja	Powierzchnia [ha]	Data uznania (uchwały)	Miasto i Gmina
1. Czajcze	„Bobrowe Bagno”	38 g	5,54	Uchwała Nr VIII/48/2007 z dnia 31.05.2007 r.	Miasto i Gmina Wysoka
2. Czajcze	„Żuraw”	41 f	4,20	Uchwała Nr VIII/48/2007 z dnia 31.05.2007 r.	Miasto i Gmina Wysoka
3. Czajcze	„Linki”	56 m	3,15	Uchwała Nr VIII/48/2007 z dnia 31.05.2007 r.	Miasto i Gmina Wysoka
4. Czajcze	„Stare Bagno”	81 a	10,96	Uchwała Nr VIII/48/2007 z dnia 31.05.2007 r.	Miasto i Gmina Wysoka
5. Czajcze	-	95 w	3,43	Uchwała Nr VI/41/2007 z dnia 25.05.2007 r.	Gmina Kaczory
6. Zielonagóra	-	148 b	10,13	Uchwała Nr XIV/85/07 z dnia 30.10.2007 r.	Urząd Miejski w Wyrzysku
7. Liszkowo	-	181 k	1,33	Uchwała Nr XIV/85/07 z dnia 30.10.2007 r.	Urząd Miejski w Wyrzysku

8. Mościska	„Niezychowo przy kolejce”	201 m	1,74	Uchwała Nr XIV/55/07 z dnia 25.10.2007 r.	Gmina Białośliwie
9. Jeziorki	-	337 i	0,57	Uchwała Nr VI/41/ 2007 z dnia 25.05.2007 r.	Gmina Kaczory
10. Mościska	„Torfniaki Solnowskie”	367 b	3,24	Uchwała Nr XXVIII/109/2005 z dnia 29.06.2005 r.	Miasto i Gmina Miasteczko Krajeńskie
11. Mościska	„Czerwona Bagna”	391 i 390 j	1,81 1,68	Uchwała Nr XXVIII/109/2005 z dnia 29.06.2005 r.	Miasto i Gmina Miasteczko Krajeńskie
12. Mościska	„Czarne Jezioro”	392 d 392 f	2,30 1,20	Uchwała Nr XXVIII/109/2005 z dnia 29.06.2005 r.	Miasto i Gmina Miasteczko Krajeńskie
13. Brzostowo	„Bagno Ustronie”	458 h	1,42	Uchwała Nr XXVIII/109/2005 z dnia 29.06.2005 r.	Miasto i Gmina Miasteczko Krajeńskie
14. Mościska	„Torfowisko Żurawiniec”	411 d 411 f 411 g	2,06 0,61 1,04	Uchwała Nr XXVIII/109/2005 z dnia 29.06.2005 r.	Miasto i Gmina Miasteczko Krajeńskie
15. Brzostowo	„Linki”	422 h 458 d	3,20 2,52	Uchwała Nr XV/83/2012 z dnia 22.02.2012 r.	Miasto i Gmina Miasteczko Krajeńskie
16. Brzostowo	„Staw Szulca”	593 f	1,37	Uchwała Nr XXVIII/109/2005 z dnia 29.06.2005 r.	Miasto i Gmina Miasteczko Krajeńskie
17. Brzostowo	„Zgniłe Jezioro”	557 d	1,13	Uchwała Nr XXVIII/109/2005 z dnia 29.06.2005 r.	Miasto i Gmina Miasteczko Krajeńskie
18. Kalina	„Zakole”	610 f	0,94	Uchwała Nr XII/138/07 z dnia 28.08.2007 r.	Miasto Piła
19. Brzostowo	„Ostoja za figurą”	616 i	0,57	Uchwała Nr XIV/55/07 z dnia	Gmina Białośliwie

				25.10.2007 r.	
20. Brzostowo	„Grodzisko”	619 g	3,12	Uchwała Nr XV/83/2012 z dnia 22.02.2012 r.	Miasto i Gmina Miasteczko Krajeńskie
21. Brzostowo	„Kocewskie Zarośla”	623 i	5,52	Uchwała Nr XXVIII/109/2005 z dnia 29.06.2005 r.	Miasto i Gmina Miasteczko Krajeńskie
22. Kalina	-	635 b	1,04	Uchwała Nr VI/41/2007 z dnia 25.05.2007 r.	Gmina Kaczory
RAZEM	22 szt.		75,82 ha		

V. Pomniki przyrody

Są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej odznaczające się wyróżniającymi cechami w porównaniu do innych tworów.

Lp.	Pozycja z rejestru	Przedmiot objęty ochroną	Lokalizacja/oddz./leśnictwo/gmina	Akt prawny
1.	49	Dąb szypułkowy	54a Leśnictwo Czajcze, Gmina Wysoka	Orzeczenie PWRN w Bydgoszczy nr 89/54 z dnia 12.04.1954 r
2.	50	Dąb szypułkowy	39f Leśnictwo Czajcze, Gmina Wysoka	Orzeczenie PWRN w Bydgoszczy nr 89/54 z dnia 12.04.1954 r
3.	51	Dąb szypułkowy – 2 szt.	39b, 39k Leśnictwo Czajcze, Gmina Wysoka	Orzeczenie PWRN w Bydgoszczy nr 89/54 z dnia 12.04.1954 r
4.	56	Dąb szypułkowy	346g, Leśnictwo Mościska, Gmina Miasteczko Krajeńskie	Orzeczenie PWRN w Bydgoszczy nr 93/54 z dnia 12.03.1954 r.
5.	57	Dąb szypułkowy	362h, Leśnictwo Mościska, Gmina Miasteczko Krajeńskie	Orzeczenie PWRN w Bydgoszczy nr 93/54 z dnia 12.03.1954 r.
6.	43	Dąb szypułkowy	159b, Leśnictwo Zielonagóra, Gmina	Orzeczenie PWRN w Bydgoszczy nr 219

			Wyrzysk	z dnia 13.12.1956 r.
7.	159	Lipa Drobnolistna	112a, Leśnictwo Jeziorki, Gmina Kaczory	Orzeczenie PWRN w Poznaniu Nr 349 z dnia 28.03.1957 r.
8.	41	Dąb szypułkowy – 4 szt.	166b (3), 166c, Leśnictwo Zielonagóra, Gmina Wyrzysk	Orzeczenie PWRN w Bydgoszczy nr 252/58 z dnia 31.12.1958 r
9.	47	Jarząb brekinia – 8 szt.	167b (1), 169a (1), 169b (1), 187a (3), 189a (2), Leśnictwo Zielonagóra, Gmina Wyrzysk	Orzeczenie PWRN w Bydgoszczy nr 252/58 z dnia 31.12.1958 r.
10.	194	Dąb szypułkowy	610k, Leśnictwo Kalina, Miasto Piła	Decyzja Nr RL-VI-4/747/65 PWRN w Poznaniu z dnia 30.11.1965 r. (15.02.1973)
11.	195	Dąb szypułkowy	610x, Leśnictwo Kalina, Miasto Piła	Decyzja Nr RL-VI-4/747/65 PWRN w Poznaniu z dnia 30.11.1965 r. (15.02.1973)
12.	196	Dąb szypułkowy – 5 szt.	610i, Leśnictwo Kalina, Miasto Piła	Decyzja Nr RL-VI-4/747/65 PWRN w Poznaniu z dnia 30.11.1965 r. (15.02.1973)
13.	200	Dąb szypułkowy	610x, Leśnictwo Kalina, Miasto Piła	Decyzja Nr RL-VI-4/747/65 PWRN w Poznaniu z dnia 30.11.1965 r. (15.02.1973)
14.	201	Dąb szypułkowy	610x, Leśnictwo Kalina, Miasto Piła	Decyzja Nr RL-VI-4/747/65 PWRN w Poznaniu z dnia 30.11.1965 r. (15.02.1973)
15.	202	Dąb szypułkowy	610x, Leśnictwo Kalina, Miasto Piła	Decyzja Nr RL-VI-4/747/65 PWRN w Poznaniu z dnia 30.11.1965 r. (15.02.1973)
16.	204	Dąb szypułkowy	610l, Leśnictwo Kalina, Miasto Piła	Decyzja Nr RL-VI-4/747/65 PWRN w Poznaniu z dnia 30.11.1965 r. (15.02.1973)
17.	207	Dąb szypułkowy	610z, Leśnictwo Kalina, Miasto Piła	Decyzja Nr RL-VI-4/747/65 PWRN w Poznaniu z dnia 30.11.1965 r. (15.02.1973)
18.	208	Dąb szypułkowy	674a, Leśnictwo Kalina, Miasto Piła	Decyzja Wojewody Piłskiego Nr 115/82 z 19.08.1982 r. (Dz. Urz. WRN w Pile, Nr 13, poz. 39)
19.	208	Lipa szerokolistna	674a, Leśnictwo Kalina, Miasto Piła	Decyzja Wojewody Piłskiego Nr 115/82

				z 19.08.1982 r. (Dz. Urz. WRN w Pile, Nr 13, poz. 39)
20.	384	Dąb szypułkowy – 3 szt.	353c, Leśnictwo Mościska, MiG Miasteczko Krajeńskie	Rozporządzenie nr 82 Wojewody Piłskiego z dnia 27.12.1984 r. (Dz. Urz. Nr 9 poz. 127 z 1984 r.)
21.	627	Klon pospolity	679a, Leśnictwo Kalina, Gmina Kaczory	Rozporządzenie nr 62/94 Wojewody Piłskiego z dnia 14.10.1994 r. (Dz. Urz. Nr. 18 z 17.10.1994 r.)
22.	626	Bluszcz pospolity	611g, leśnictwo Brzostowo, Gmina Białośliwie	Rozporządzenie nr 62/94 Wojewody Piłskiego z dnia 14.10.1994 r. (Dz. Urz. Nr. 18 z 17.10.1994 r.)
23.	666	Buk zwyczajny	390l, Leśnictwo Mościska, MiG Miasteczko Krajeńskie	Rozporządzenie nr 2/96 Wojewody Piłskiego z dnia 5.06.1996 r. (Dz. Urz. Nr 14 z dnia 14.07.1996 r.)
24.	667	Dąb szypułkowy	387f, Leśnictwo Mościska, MiG Miasteczko Krajeńskie	Rozporządzenie nr 2/96 Wojewody Piłskiego z dnia 5.06.1996 r. przyrody (Dz. Urz. Nr 14 z dnia 14.07.1996 r.)
25.	703	Grupa drzew: Wiąz szypułkowy – 2 szt. Klon zwyczajny Klon jawor Grab pospolity	592d, Leśnictwo Brzostowo, MiG Miasteczko Krajeńskie	Orzeczenie nr 9/97 Wojewody Piłskiego z dnia 06.10.1997 r. (Dz. Urz. Nr 31 z dnia 10.10.1997 r.)
26.	707	Dąb szypułkowy – 2 szt.	616k, Leśnictwo Brzostowo, Gmina Białośliwie	Rozporządzenie nr 14/98 Wojewody Piłskiego z dnia 13.10.1998 r. (Dz. Urz. Nr 32 z 13.10.1998 r.)
27.	708	Dąb szypułkowy	616g, Leśnictwo Brzostowo, Gmina Białośliwie	Rozporządzenie nr 14/98 Wojewody Piłskiego z dnia 13.10.1998 r. (Dz. Urz. Nr 32 z 13.10.1998 r.)

28.	709	Dąb szypułkowy	616h, Leśnictwo Brzostowo, Gmina Białośliwie	Rozporządzenie nr 14/98 Wojewody Piłskiego z dnia 13.10.1998 r. (Dz. Urz. Nr 32 z 13.10.1998 r.)
29.	1061/00	Dąb szypułkowy	353h, Leśnictwo Mościska, MiG Miasteczko Krajeńskie	Rozporządzenie nr 8/00 Wojewody Wielk. z dnia 12.09.2000 r. (Dz. Urz. Nr 63 z dnia 26.09.2000 r.)
30.	1062/00	Dąb szypułkowy	353h, Leśnictwo Mościska, MiG Miasteczko Krajeńskie	Rozporządzenie nr 8/00 Wojewody Wielk. z dnia 12.09.2000 r. (Dz. Urz. Nr 63 z dnia 26.09.2000 r.)
31.	1063/01	Dąb szypułkowy	353h, Leśnictwo Mościska, MiG Miasteczko Krajeńskie	Rozporządzenie nr 8/00 Wojewody Wielk. z dnia 12.09.2000 r. (Dz. Urz. Nr 63 z dnia 26.09.2000 r.)
32.	1064/02	Dąb szypułkowy	353h, Leśnictwo Mościska, MiG Miasteczko Krajeńskie	Rozporządzenie nr 8/00 Wojewody Wielk. z dnia 12.09.2000 r. (Dz. Urz. Nr 63 z dnia 26.09.2000 r.)
33.	1065/02	Czereśnia ptasia	352c, Leśnictwo Mościska, MiG Miasteczko Krajeńskie	Rozporządzenie nr 8/00 Wojewody Wielk. z dnia 12.09.2000 r. (Dz. Urz. Nr 63 z dnia 26.09.2000 r.)
34.	1066/02	Dąb szypułkowy	356g, Leśnictwo Mościska, MiG Miasteczko Krajeńskie	Rozporządzenie nr 8/00 Wojewody Wielk. z dnia 12.09.2000 r. (Dz. Urz. Nr 63 z dnia 26.09.2000 r.)
35.	-	Dąb szypułkowy	185b, Leśnictwo Zielonagóra, MiG Miasteczko Krajeńskie	Orzeczenie PWRN w Bydgoszczy nr 252/58 z dnia 31.12.1958 r.
36.	1239/01	Bluszcz pospolity	591d, Leśnictwo Brzostowo, MiG Miasteczko Krajeńskie	Rozporządzenie nr 39/01 Wojewody Wielk. z dnia 25.11.2001 r. (Dz. Urz. Nr 136 z dnia 8.11.2001 r.)

37.	46	Lipa drobnolistna – 9 szt.	137a (4), 137g (5), Leśnictwo Zielonagóra, Gmina Wyrzysk	Orzeczenie PWRN w Bydgoszczy nr 86/54 z dnia 12.03.1954 r.
38.	88	Głaz narzutowy	214f, Leśnictwo Podlasie, Miasto Piła	Rozporządzenie nr 214/06 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 29.11.2006 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 198, poz. 4693)

VI. Strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową.

Na terenie Nadleśnictwa Kaczory utworzono dziesięć stref wokół miejsc rozrodu i regularnego przebywania bielika, orlika krzykliwego, kani rudej i bociana czarnego.